

РЕШЕНИЕ

№ 3368

гр. София, 21.05.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, XII КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ,
в публично заседание на 23.04.2021 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Антоанета Аргирова

ЧЛЕНОВЕ: Татяна Жилова

Луиза Христова

при участието на секретаря Грета Грозданова и при участието на прокурора К.Куманов, като разгледа дело номер **2152** по описа за **2021** година докладвано от съдия Антоанета Аргирова, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е касационно и е по реда на Глава дванадесета, чл.208-228 от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/, вр.чл. 14, ал.3, изр.5-то от Закона за собствеността и ползването на земеделските земи /ЗСПЗЗ/.

С Решение №20257740/22.11.2020 г., постановено по гр.дело №70333 по описа на Софийския районен съд за 2016 г., СРС, I ГО, 38-ми състав „отхвърля исканията на Министерство на земеделието и храните и Столична община предявени срещу Общинска служба „Земеделие“-Източна за обявяване нищожността на Решение №546-А/23.11.2012 г. на Общинска служба „Земеделие“-П..“

Решението е оспорено от Столична община и Министерство на земеделието, храните и горите с касационни жалби вх.№25183528/09.12.2020 г. /първия от двамата касатори/, съответно вх.№25191404/23.12.2020 г. /втория касатор/ по регистъра на СРС, с искане да бъде отменено като неправилно.

Подадена е и частна жалба с вх. №25146761/15.10.2020 г. по регистъра на СРС от С. Ч. П. срещу Определение №20207871/25.09.2020 г., постановено в о.с.з. на 21.09.20 г. в съотв. с протокола от съдебното заседание /л.246 от досието на гр.дело №70333/2016 г. на СРС/, изведено с посочените в частната жалба номер и дата /20207871 от 25.09.2020 г./, видно от справка от А. на официалната интернет страница на СРС, извършена от АССГ, както и от съобщението изпратено до частния жалбоподател П.

/ л.254А от същото дело/. С оспореното определение е оставена без разглеждане молбата на С. П. с вх.25127028/14.09.20 г. по регистъра на СРС за конституирането му по делото „ като ищец или трето лице, заинтересована страна“.

За о.с.з пред АССГ на 23.04.21 г. са призовани двамата касатори Столична община и Министерство на земеделието, храните и горите, но не и частния жалбоподател С. Ч. П., тъй като призоваването му е било недължимо. Частните жалби се разглеждат в закрито заседание, освен ако съдът постанови друго-чл.234, ал.1 АПК, вр.чл.14, ал.3 ЗСПЗЗ/. В случая АССГ не е намерил за необходимо и не е постановил призоваването за о.с.з. на частния жалбоподател П.. При откриване на с.з. на 23.04.21 г. обаче, в залата се яви и частният жалбоподател П., поради което в същото о.с.з. съдът го допусна до участие, като съедини касационните жалби и частната жалба за общо разглеждане.

Касаторите МЗХГ и СО, чрез процесуалните си представители в о.с.з., поддържат касационните жалби и молят за уважаването им.

Ответникът Общинска служба „Земеделие“-П., Област С.-град не се представлява и не изразява становище.

Ответникът Е. Н. А. не се явява, не се представлява и не изразява становище.

Ответникът Общинска служба „Земеделие“-Източна, Област С.-град не се представлява и не изразява становище по жалбата.

Ответникът Д. Д. З., чрез процесуалния си представител оспорва жалбите и моли за отхвърлянето им.

Частният жалбоподател П. моли за уважаването на частната му жалба. Изразява становище и по касационните жалби, като счита, че „решението на СРС е необосновано и страда от пороци, поради което следва да бъде отменено“.

Участващият по делото прокурор от Софийска градска прокуратура, дава заключение, че оспореното решение е валидно, допустимо и правилно.

Съдът, като взе предвид релевираните с жалбата касационни основания и служебно на основание чл.218, ал.2 от АПК провери изцяло валидността, допустимостта и съответствието на оспореното решение с материалния закон, намира за установено следното:

1. С Решение №546-А/23.11.2012 г. на Общинска служба „Земеделие“-П., Област С.-град е възстановено правото на собственост на наследниците на Е. Н. М. в съществуващи /възстановими/ стари реални граници върху имот: нива от 0.977 дка, пета категория, находящ се в строителните граници на [населено място], местността „Под корията“, парцел №2, кв.97 от плана на в. з. Б..

2. Като мотиви в решението е изложено, че същото е по преписката по заявление №546А от 04.02.1992 г. и представените писмени доказателства от Е. Н. А. за възстановяване правото на собственост на наследниците на Е. Н. М. по Удостоверение за наследници №001540/10.05.2011 г., Решение №546А/13.04.2007 г. по чл.18ж, ал.1 ППЗСПЗЗ, Удостоверение, изх.№9400-1667/19.10.2012 г. по чл.13, ал.5 ППЗСПЗЗ, изд. от сектор „ТУ“ при Район „П.“, Скица по чл.13, ал.4, 5 и 6 от ППЗСПЗЗ, Заповед №РД-09-533/19.10.2012 г. по чл.11, ал.4 ППЗСПЗЗ на кмета на Район „П.“.

3. Решение №546-А/23.11.2012 г. на Общинска служба „Земеделие“-П. е било оспорено от МЗХ с жалба /наименована „молба“/ вх.№29191/14.11.2016 г. по регистъра на АССГ, с искане да бъде обявено за нищожно. По жалбата е било образувано адм.дело №11267/2016 г. по описа на АССГ

4. С Определение №6643/24.11.2016 г. по адм.дело №11267/2016 г, II о. АССГ, 33-ти

състав е прекратил производството по делото и на основание чл.135, ал.2 АПК, вр. §19, ал.1 от ЗИД на АПК / ДВ, бр. 39 от 2011 г./ го е изпратил по подсъдност на Софийския районен съд.

5. При постъпването му в СРС делото е образувано под номер 70333/2016 г. по описа на този съд.

6. С молба вх.№5001436/06.01.2017 г. по регистъра на СРС, Столична община е поискала да бъде конституирана като заинтересована страна в съдебното производство. По тази молба липсва произнасяне с изричен съдебен акт, но предвид призоваването на СО по делото от СРС за о.с.з. на 14.11.2017 г. и удостовереното в съдебния протокол от заседанието, че същата е участник-заинтересована страна, АССГ приема, че същата е била конституирана в съдебното производство пред СРС в процесуалното качество на заинтересована страна.

7. С молба вх.25127028/14.09.20 г. по регистъра на СРС, С. Ч. П. е поискал да бъде конституиран по дело № 70333/2016 г. на СРС, „като ищец или трето лице, заинтересована страна“. По делото е безспорно, че С. Ч. П. не е сред правоимащите по Решение №546-А/23.11.2012 г. на Общинска служба „Земеделие“-П.- наследниците на Е. Н. М.. С молбата си конституиране по делото същият очевидно търси защита на собствени права, в качеството на трето за производството по издаване на Решение №546-А/23.11.2012 г. на ОСЗ-П. лице. По молбата му е постановено оспореното от него определение на СРС, с което същата е оставена без разглеждане, с мотиви, че е нередовна. Определението му е било съобщено на 9.10.20 г., а частната жалба срещу него е подадена на 15.10.20 г.

8. С постановеното по дело №70333/2016 г. решение, СРС, ИГО, 38-ми състав „отхвърля исканията на Министерство на земеделието и храните и Столична община предявени срещу Общинска служба „Земеделие“-Източна за обявяване нищожността на Решение №546-А/23.11.2012 г. на Общинска служба „Земеделие“-П..“ Решението е съобщено на СО на 3.12.20 г., а на МЗХГ-на 07.01.21 г. Решението е оспорено от Столична община и Министерство на земеделието, храните и горите с касационни жалби вх.№25183528/09.12.2020 г. /първия от двамата касатори/, съответно вх.№25191404/23.12.2020 г. /втория касатор/ по регистъра на СРС.

Тези фактически установявания са достатъчни да обусловят изхода на спора, по следните съображения:

Касационните и частната жалби са допустими-подадени са срещу актове, които могат да бъдат оспорени пред АССГ, от лица легитимирани да го направят / по арг. от чл.210, ал.1 АПК за касаторите и чл.229, ал.1, т.1, АПК за частния жалбоподател/. Спазени са преклузивните срокове за това-14-дневния за подаването на КЖ и 7-дневния за подаването на ЧЖ.

ЧЖ е неоснователна, а оспореното с КЖ решение- недопустимо:

Съгласно чл.10, ал.7 ЗСПЗЗ, възстановяват се правата на собствениците върху земеделски земи, притежавани преди образуването на трудовокооперативни земеделски стопанства, държавни земеделски стопанства, независимо от това дали са били включени в тях или в други, образувани въз основа на тях селскостопански организации и включени в границите на урбанизираните територии (населени места), определени с подробен устройствен план или с околоръстен полигон, освен ако върху тях при спазване на всички нормативни изисквания са построени сгради от трети лица или ако е отстъпено право на строеж и законно разрешеният строеж към 1 март 1991 г. е започнал. Възстановяването на собствеността се извършва по реда на

чл. 14, ал. 1, т. 1.

Общинската служба по земеделие се произнася с решение за възстановяване на правото на собственост върху земи в съществуващи или възстановими на терена стари реални граници. В решението се описват размерът и категорията на имота, неговото местоположение (граници, съседни) и ограниченията на собствеността с посочване на основанията за това. Към решението се прилага скица на имота. Влязлото в сила решение, придружено със скица, освен случаите по чл. 10, ал. 7, удостоверява правото на собственост и има силата на констативен нотариален акт за собственост върху имота. Когато с решението се възстановява правото на собственост върху земеделска земя на починал собственик, решението се издава общо за неговите наследници. Дяловете на наследниците се определят съгласно Закона за наследството, без да се посочват в решението /чл.14, ал.1, т.1 ЗСПЗЗ/.

Реституцията на земеделски земи и гори се извършва по административен ред. Органът, натоварен с възстановяване на правото на собственост, е общинската служба по земеделие по местонахождението на подлежащия на възстановяване имот. Функциите ѝ са изчерпателно изброени в нормата на чл. 33, ал. 2 ЗСПЗЗ. Производството се развива между административния орган и направилния искане за реституция, поради което е едностранно. В него не се разглеждат спорове за собственост.

Всички реституционни производства, извън случаите, когато реституционният ефект настъпва по силата на закона, в това число и това по ЗСПЗЗ, са разписани като административни производства, с цел бързо разрешаване на исканията и спорните въпроси. Производството по възстановяване на собствеността върху земеделските земи не прави изключение, като същото приключва с издаването на административен акт с конститутивно действие. С решението на създадения със специалния закон - ЗСПЗЗ орган по поземлена собственост /различно наименуван в течение на годините - Поземлена комисия, Общинска служба по земеделие и гори, понастоящем Общинска служба по земеделие/ се възстановява правото на собственост върху земеделските земи в стари /реални или възстановими/ или в нови граници /с план за земеразделяне/ в полза на бившите собственици или на техните наследници. В случаите, когато поради настъпилите промени в статута на земята бившата земеделска земя е попаднала в строителните граници /след приемане на Закона за устройството на територията /ЗУТ/, ДВ, бр. 1 от 2001 г., законовият термин е границите на урбанизирана територия/, производството по възстановяване на собствеността се предхожда от производството по чл. 11, ал. 4 от Правилника за приложение на Закона за собствеността и ползуването на земеделските земи /ППЗСПЗЗ/, целящо установяването на настоящия регулационен/ устройствен статут и идентификация на имота, съответно установяването на правоизключващите реституцията обстоятелства по чл. 10, ал. 7 и чл. 10б, ал. 1 от ЗСПЗЗ, които имат значение за произнасянето на административния орган по възстановяване на собствеността. Производството по чл. 11, ал. 4 от ППЗСПЗЗ е обслужващо производството за реституция, същото не е самостоятелно, поради което следва да се подчини на режима на реституционното производство като цяло. Граждани и организации, с изключение на претендиращите възстановяване на правото на собственост върху земеделски земи и подали заявление за това, не могат да обжалват по реда на АПК заповедите на кметовете на общини по чл. 11, ал. 4 от ППЗСПЗЗ за определяне на застроена част от имоти, намиращи се в границите на урбанизирана територия /Тълкувателно

решение № 5 от 18.10.2011 г. на ВАС по т. д. № 8/2010 г./.

Относно режимът на реституционното производство като цяло е формирана трайна и непротиворечива съдебна практика през годините. В съответствие с нея, производството по земеделска реституция се развива между органа и заявителя, който е собственик на имотите, респ. наследник на посоченото в заявлението правоимащо лице, като съгласно разпоредбата на чл. 14, ал. 1 от ППЗСПЗЗ, подаденото заявление от едни наследник ползва всички останали наследници. От горното следва, че право на жалба срещу акт издаден в административното производство по земеделска реституция има само това лице, което може и да не е заявител, но е задължително да е сънаследник заедно със заявителя на бившия собственик на земеделските имоти.

Съгласно ал. 3 на същия чл.14 от ЗСПЗЗ, тези решения могат да се обжалват пред районния съд, чието решение може да се обжалва с касационна жалба пред съответния административен съд, по реда на АПК. Без значение е дали се атакува валидността на административния акт /както е в случая/ или друг негов порок, тъй като се касае за оспорване на един и същ административен акт за различни по тежест нарушения. Без значение е и предвидения 14-дневен срок за обжалване по чл. 14, ал. 3 от ЗСПЗЗ, тъй като той не се отнася за случаите на нищожност на акта, която може да бъде релевирана безсрочно-чл.149, ал.5 АПК. Между другото тук е мястото да бъде посочено, че нито от протоколите от с.з. пред СРС, нито от постановеното по делото решение личи първоинстанционният съд да е квалифицирал реда на производството. Позоваване на приложимата за съдебното производство в случая норма- чл.14, ал.3 от ЗСПЗЗ /а всъщност и на каквото и да било друга правна норма/ липсва в оспореното съдебно решение и в каквото и да било друг съдебен акт по движението на делото от СРС. В протоколите МЗХГ е посочено с процесуалното качество на ищец, вместо с правилното-на жалбоподател.

Жалбоподателят в производството пред СРС-МЗХ /впоследствие с променено наименование-МЗХГ/, както и СО /конституирана като заинтересована страна в производството пред СРС/ и частният жалбоподател С. П. /чието искане за конституирането му като заинтересована страна в съдебното производство е оставено без разглеждане от СРС с оспореното пред АССГ определение/ категорично и несъмнено са лица въвн от правоотношението по чл. 14, ал. 3 от ЗСПЗЗ, поради което не разполагат с право на жалба да атакуват решението на създадения със специалния закон - ЗСПЗЗ орган по поземлена собственост. Освен това съдебно обжалваеми са само отказите на последната, но не и позитивните решения, от което следва, че трето лице въвн от въпросното производство не може да атакува административния акт. Ако някой от тримата, счита, че поземленият имот, предмет на процесното реституционно решение- Решение №546-А/23.11.2012 г. на Общинска служба „Земеделие“-П., е държавна или общинска собственост /МЗХГ или СО/, съответно негова собственост /частният жалбоподател С. П./, то между него и правоимащите лица по реституционното решение е налице спор за материално право и защитата е гражданско правна /Определение № 5363 от 10.06.2004 г. на ВАС по адм. д. № 4649/2004 г., IV о.; Определение №3933/08.07.2011 г. по адм.дело №5342/2011 г. на АССГ, Решение №4722/31.10.2011 г. по адм.дело №3727/2011 г. на АССГ; решение №2961/04.06.12 г. по адм.дело №11120/2011 г. на АССГ и др./.

Лицето, което не е легитимирано да оспори акта, няма качеството на заинтересована страна, а оттук и е недопустимо да бъде конституирано като заинтересована страна в съдебното производство. Това АССГ сочи във връзка СО, която е била конституирана

като заинтересована страна в производството пред СРС, и частния жалбоподател С. П., чието искане за конституирането му като заинтересована страна в съдебното производство е било оставено без разглеждане от СРС.

Наличието на правен интерес по см. на чл.147 от АПК е въпрос, който се преценява от съда. Той е предпоставка за допустимостта на съдебното оспорване от категорията на абсолютните. Интерес от защита пред съд имат само онези лица, по отношение на които административният акт оказва неблагоприятно въздействие върху правата и законните им интереси, признати като такива в правна норма. СРС, I ГО, 38-ми състав е бил длъжен служебно на първо място да прецени процесуалната допустимост на жалбата, с която е бил сезиран, което той не е направил. Нещо повече дори и при депозираните изрични писмени възражения в тази насока от заинтересованата страна Д. Д. З. и от заинтересованата страна Е. Н. А., чрез процесуалните им представители-адвокати /л.242-243; л.255 от досието на делото на СРС/, първоинстанционният съд не е извършил преценка на допустимостта на оспорването.

С оглед на изложеното:

1. като е оставил без разглеждане молбата с вх. №25127028/14.09.20 г. по регистъра на СРС, с която С. Ч. П. е поискал да бъде конституиран по дело 70333/2016 г. „като ищец или трето лице, заинтересована страна“, СРС е постановил правилно по резултата си определение, което се оставя в сила с изложените по-горе коригиращи мотиви.

2. като вместо да остави с определение без разглеждане недопустимата, като подадена от лице без право на оспорване, жалба на МЗХГ /преди- МЗХ/ и да прекрати съдебното производство по нея, се е произнесъл по съществуването на спора, СРС е постановил недопустимо съдебно решение. Същото следва да бъде обезсилено, независимо от липсата на искане за това, тъй като за допустимостта на съдебното решение касационната инстанция следи служебно-чл.218, ал.2 АПК.

Водим от горното, АССГ, XII касационен състав,

Р Е Ш И:

ОСТАВЯ В СИЛА Определение, постановено в о.с.з. на 21.09.20 г. по дело №70333/2016 г. по описа на СРС, изведено с №20207871 от 25.09.2020 г., с което е оставена без разглеждане молбата на С. Ч. П. за конституирането му по делото „като ищец или трето лице, заинтересована страна“.

ОБЕЗСИЛВА Решение №20257740/22.11.2020 г., постановено по гр.дело №70333 по описа на Софийския районен съд за 2016 г.

ПРЕКРАТЯВА съдебното производство по жалбата на МЗХГ /преди-МЗХ/ срещу Решение №546-А/23.11.2012 г. на Общинска служба „Земеделие“-П., с искане да бъде обявено за нищожно.

Решението е окончателно и не може да бъде обжалвано и/или протестирано.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ:1.

2.